

Prezentacja *Dlaczego tworzymy plan?*

Slajd 1.

W jakim celu tworzyć plan?

Slajd 2.

Kiedy?

gdy musimy kogoś poinformować o przebiegu jakiegoś wydarzenia,

gdy chcemy powiedzieć, w jaki sposób do czegoś doszło,

gdy chcemy przeanalizować jakiś zaistniały fakt krok po kroku,

gdy chcemy wyodrębnić z przedstawianych wydarzeń najistotniejsze elementy,

gdy chcemy streścić jakiś dłuższy tekst,

gdy chcemy napisać sprawozdanie z jakiegoś wydarzenia.

Komentarz:

Nauczyciel przedstawia slajd początkowy i czeka na odpowiedzi uczniów wynikające z ich wcześniejszych doświadczeń edukacyjnych. Dopiero po uzyskaniu odpowiedzi przedstawia slajd 2.

Nauczyciel przedstawia kolejny slajd 3. i omawia cechy planu odtwórczego.

Slajd 3.

Plan odtwórczy (dekompozycyjny)

Wykonujemy na podstawie jakiegoś tekstu;

uwzględniamy w nim kompozycję tekstu – wstęp, rozwinięcie, zakończenie;

w przypadku np. tekstów popularnonaukowych uwzględniamy omawiane w nim problemy;

przedstawiamy chronologię przedstawianych wydarzeń i związków przyczynowo-skutkowych między nimi.

Komentarz:

Nauczyciel przed zaprezentowaniem kolejnych slajdów prosi uczniów o przypomnienie cech poznanych wcześniej (w szkole podstawowej) typów planów:

- ramowego,
- szczegółowego

oraz podanie ich wyznaczników (o ile uczniowie je pamiętają).

W ramach przypomnienia pokazuje i omawia kolejne slajdy (4. i 5.)

Slajd 4.

Plan ramowy

Ujmujemy w nim jedynie najważniejsze elementy.

Nie uwzględniamy szczegółów.

Kolejne punkty oznaczamy cyframi arabskimi.

Zachowujemy w kolejnych punktach chronologię wydarzeń i związki przyczynowo-skutkowe.

Slajd 5.

Plan szczegółowy

Uwzględniamy obok treści najistotniejszych także te mniej ważne.

Odwierciedlamy w nim dokładnie całą kompozycję tekstu.

Hierarchię ważności wskazujemy poprzez umowny zapis punktów (np. cyfry rzymskie, arabskie, potem litery, myślniki, gwiazdki itp.).

Możemy dzięki niemu wskazać, które punkty planu przynależą do konkretnych części kompozycyjnych: wstępu, rozwinięcia i zakończenia.

Slajd 6.

Zadanie 1.

Na podstawie fragmentu opowiadania S. Lema *Edukacja Cyfrania* utóż plan ramowy.

Komentarz:

Nauczyciel rozdaje uczniom kserokopie fragmentu opowiadania S. Lema *Edukacja Cyfrania*, pod warunkiem, że zamierza wykorzystać ten tekst do tworzenia (w późniejszym etapie lekcji) opowiadania fantastycznego lub wykorzystuje inny tekst stanowiący odpowiedni materiał do ćwiczenia konstruowania różnych typów planów. Konieczne jednak jest wówczas ukrycie lub przebudowanie slajdu 7.

Slajd 7.

Przykład wykonania zadania

- Kłapaucjusz – rektorem uniwersytetu.
- Stworzenie maszynki cyfrowej przez Trurla.
- Zabawy z Cyfrankiem.
- Spór Trurla z Cyfrankiem.
- Ambicje Cyfranka.
- Wykład filozoficzny Trurla.
- Upadek meteorytów.
- Ucieczka ze strychu.

Komentarz:

Materiał zaprezentowany na slajdzie 7. stanowi tylko przykład. Można go wykorzystać, ale można także wykonać wspólnie z uczniami odpowiedni zapis na tablicy będący efektem ich własnej pracy.

Slajd 8.

Odpowiedz

Za pomocą
jakich środków
językowych
zbudowany jest
plan
opowiadania?

Komentarz:

Uczniowie powinni zaobserwować, że plan skonstruowany jest za pomocą wypowiedzeń, które nie posiadają orzeczenia, a centralne miejsce każdego z punktów zajmuje rzeczownik.

Nauczyciel może wprowadzić uczniom pojęcie grupy nominalnej lub rzeczownikowej, mimo że oni posługiwać się będą zapewne pojęciem równoważnika zdania (konsekwencje takiego wprowadzenia w szkole podstawowej).

Slajd 9.

Zadanie 2.

Komentarz:

Instytut Badań Edukacyjnych instytut badawczy

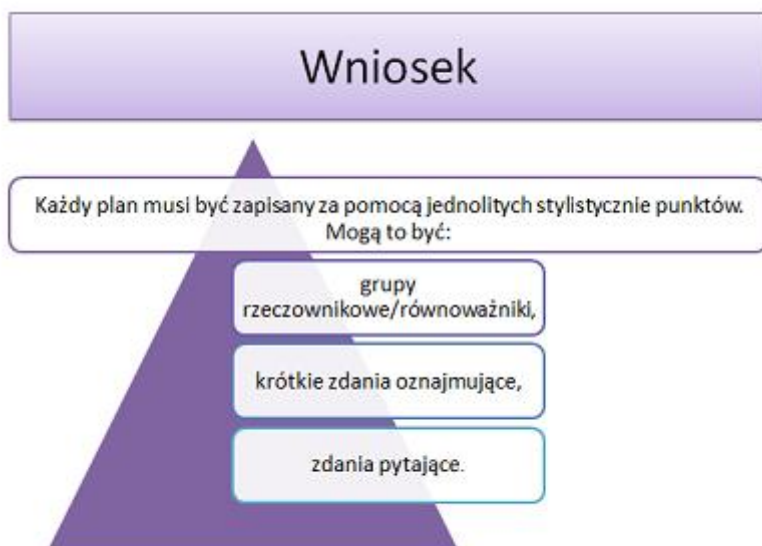
ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa | tel.: +48 22 241 71 00 | ibe@ibe.edu.pl | www.ibe.edu.pl

NIP 525-000-86-95 | Regon 000178235 | KRS 0000113990 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie

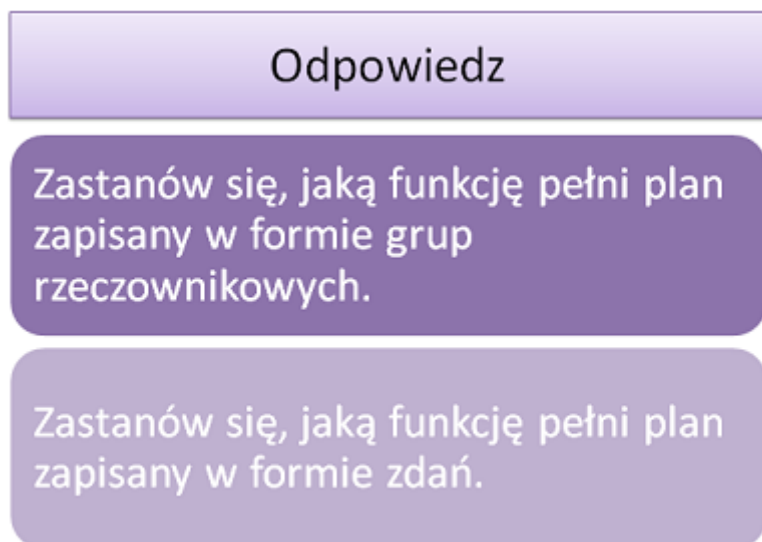

Oba przekształcenia powinny zostać zapisane na tablicy, aby można było, wykorzystując także slajd 7., dokonywać obserwacji ich konstrukcji. Uczniowie powinni dojść samodzielnie do wniosku zapisanego na slajdzie 10.

Slajd 10.

Slajd 11.

Komentarz:

Uczniowie powinni zaobserwować, że plany zapisane są w jednolitej formie.

Plan zapisany w formie grup rzeczownikowych jest planem, który nie wskazuje konkretnych i ważnych dla tekstu czynności zachodzących w poszczególnych akapitach. Czasowniki, wprowadzone w planie zbudowanym ze zdań oznajmujących, wskazują na te czynności, sprawiają, że uzyskujemy informacje o dynamice przebiegu wydarzeń.

Instytut Badań Edukacyjnych instytut badawczy

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa | tel.: +48 22 241 71 00 | ibe@ibe.edu.pl | www.ibe.edu.pl

NIP 525-000-86-95 | Regon 000178235 | KRS 0000113990 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie

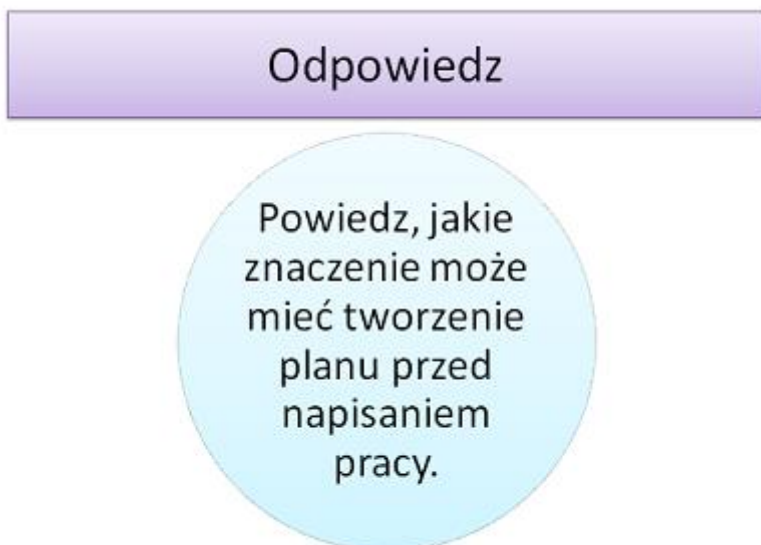

Po przeprowadzonych obserwacjach nauczyciel może zaprezentować slajd 12. będący podsumowaniem wnioskowania.

Slajd 12.

Slajd 13.

Slajd 14.

Plan twórczy (kompozycyjny)

służy do zaplanowania koncepcji pracy, którą mamy napisać,

wymaga zgromadzenia materiału koniecznego do pisania,

pozwała posegregować go w taki sposób, aby zebrany materiał był uporządkowany i w logiczny sposób zaprezentowany.

Slajd 15.

Zadanie 3.

Ułóż plan opowiadania fantastycznego, według którego napiszesz własny tekst.

Pamiętaj, że możesz wybrać dowolny sposób zapisu planu, jednak musi on być konsekwentny.

PP

Wymagania szczegółowe:

Uczeń:

I.1.1 odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie;

II.2.1. przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście;

III.1.2. stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;

Instytut Badań Edukacyjnych instytut badawczy

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa | tel.: +48 22 241 71 00 | ibe@ibe.edu.pl | www.ibe.edu.pl

NIP 525-000-86-95 | Regon 000178235 | KRS 0000113990 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE *entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

III.1.3. tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi.

Instytut Badań Edukacyjnych instytut badawczy

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa | tel.: +48 22 241 71 00 | ibe@ibe.edu.pl | www.ibe.edu.pl

NIP 525-000-86-95 | Regon 000178235 | KRS 0000113990 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie